

Nekrológ

Verő József (1933-2025)

2025. december 17-én, 92 éves korában elhunyt Verő József Széchenyi-díjas geofizikus kutató professzor, egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja.

1933-ban született Sopronban. Édesapja Verő József kohómérnök, akadémikus. 1975-ben lett a földtudomány (geofizika) doktora, 1995-ben az Akadémia levelező-, 2001-ben rendes tagja. Szakterületén belül elsősorban a geomágneses tér változásaival, a geomágneses pulzációkkal foglalkozott. 1957-től dolgozott az MTA Geodéziai és Geofizikai Kutatóintézetben, kutató professzorként 2005-ben onnan ment nyugdíjba. Oktatott a Miskolci Egyetemen, illetve jogelődjénél, 1991-2003 között pedig a Nyugat-magyarországi Egyetem Fizika Intézetének professzora.

Kutatói pályája kezdetén részt vett a Nagycenki Geofizikai Observatórium (a mai HUN-REN FI Széchenyi István Geofizikai Observatórium) létrehozásában, az ott végzett mérések feldolgozási módszerének kialakításában. Ma ennek az observatóriumnak a pulzációs adataira egyedülállóan hosszú a világon, olyan vizsgálatokat tesz lehetővé, amelyek máshol nem lehetségesek, mint például a 11 éves naptevékenységi ciklus hatásának kimutatása a geomágneses pulzációkra. Hosszabb ideig foglalkozott a Föld belső szerkezetének vizsgálatára alkalmas magnetotellurikus mérések számítástechnikai problémáival, a mérések szervezésével, sok hazai és külföldi mérőexpedícióban vett részt, s az irányításával készült programcsomagot külföldi intézmények is átvették.

Az elsők között mutatta ki a geomágneses pulzációknak a bolygóközi tér egyes fizikai paramétereivel való kapcsolatát, bizonyítva ezzel, hogy a jeleket létrehozó hullámoknak a forrását a földi magnetoszférán kívül kell keresnünk. A bolygóközi mágnes tér erőssége és a pulzációk periódusa közötti kapcsolatnak általa meghatározott alakját nagyon sokan idézték és alkalmazták. Több alkalommal szervezett nemzetközi együttműködést észak-déli állomásláncok létrehozására, amelyeknek segítségével sikerült a földi mágnes térben terjedő magnetohidrodinamikus hullámok, a mágnes tér erővonalai mentén kialakuló rezonanciák számos tulajdonságát tisztázni. Erről a kérdéstről az illetékes nemzetközi szervezet 1985-ös konferenciájára áttekintő előadásra kérték fel. Ugyancsak áttekintő előadással szerepelt 1992-ben a williamsburgi Chapman-konferencián, amelynek anyagát Amerikában, monográfiában jelentették meg. Az 1999. augusztus 11-ei napfogyatkozás hatását csoportjával első alkalommal sikerült kimutatni a geomágneses pulzációkban. Összesen mintegy 230 tanulmánya jelent meg, ezekre gyakran hivatkoznak a vezető folyóiratokban is. Társszerzői között német, angol, finn, indiai, norvég, ausztrál, vietnami, orosz, bolgár, osztrák, japán szakemberek vannak.

Foglalkozott a geomágnesség régészeti alkalmazásával, több dunántúli és ausztriai vasolvasztó telep feltárásában vett részt.

Megindulása óta szerkesztője, 1996-tól 2008-ig főszerkesztője volt az Acta Geodætica et Geophysica Hungarica című folyóiratnak. Hosszabb ideig titkára volt az MTA Geofizikai Tudományos Bizottságának. Külföldi meghívással járt és előadást tartott Japánban, Németországban, Angliában, Ausztriában, a Szovjetunióban. Tevékenyen vett részt a Nemzetközi Geomágneses és Aeronómiai Asszociáció (IAGA) munkájában, egy időben mint nemzeti képviselő. 1962-ben és 1980-ban Akadémiai díjat kapott, tulajdonosa a Magyar Geofizikusok Egyesülete Eötvös Loránd- és Egyed László érmének, az MTESZ-díjnak, a Magyar Asztronautikai Társaság Fonó Albert-érmének (1994). 2003-ban a Köztársasági Érdemrend tisztikeresztjével, 2004-ben Széchenyi-díjjal tüntették ki. Ugyanebben az évben Sopron város díszpolgára lett, és megkapta az Akadémiai Kiadó nívódíját is.

Tagja volt többek között a Magyar Geofizikusok Egyesületének, a Magyar Asztronautikai Társaságnak, a Soproni Tudós Társaságnak, a Kitaibel Pál Természettudományi Asztaltársaságnak, a Professzorok Batthyány Körének, a Soproni Városszépítő Egyesületnek, a Bencés Diákszövetségnek, a Keresztény Értelmiségi Szövetségnek, a Magyar Bélyeggyűjtők Országos Szövetségének, a Perkovátz-Ház Baráti Köre Egyesületnek.

Nyugodjon békében!

forrás: <https://epss.hun-ren.hu/vero-jozsef-emlekere-1933-2025/>